

Tempora Nostra

Twintigste jaargang, nummer 1. April 2008

Voorwoord	pagina	2
Nico van Rhijn rector van Beekvliet.....	pagina	3
Quotidie ministrans, in memoriam Ad Smits.....	pagina	4
In memoriam Christ Smeulders.....	pagina	7
Verhaal zonder Kemakeur.....	pagina	9
Culturele dag.....	pagina	13
Jaarvergadering.....	pagina	14
Van Beekvliet naar de Maldiven.....	pagina	15
Afscheid met een lied.....	pagina	17
O tempora, o mores.....	pagina	19
Het ‘fenomeen’ televisie.....	pagina	24
Het einde van de eeuwigheid.....	pagina	32
Mijmeringen van Muskens.....	pagina	35
Aanvullingen op ‘klein-seminarietermen’.....	pagina	37
Personalìa.....	pagina	41
Colofon.....	pagina	43

Website Beekvliet: www.gymnasiumbeekvliet.nl

e-mail: beekvliet@gymnasiumbeekvliet.nl

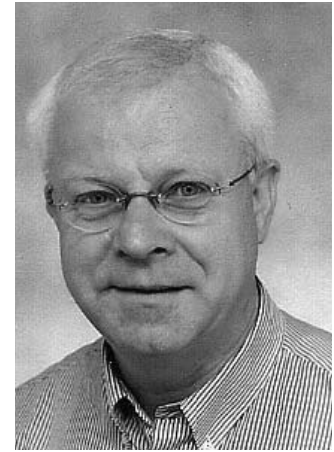
Tempora Nostra digitaal

Voor leden van de reünistenvereniging is het mogelijk om de teksten van iedere uitgave digitaal toegestuurd te krijgen. Belangstellenden kunnen zich melden op het e-mailadres van de redactie, zoals dat vermeld staat in het colofon. Bij de aanmelding graag naam en adres vermelden.

Voorwoord

Geachte leden van Nunc Meminisse Iuvat en lezers van Tempora Nostra,

De klassieken zijn “in”, of beter gezegd: nooit “uit” geweest. Je hoeft er niet eens speciaal op te letten om te zien dat ze alomtegenwoordig zijn. Bijvoorbeeld op het toneel. Wat te denken van een begin dit jaar gespeelde theatermarathon “Odysseus” van een Haags gezelschap. De Volkskrant vroeg zijn lezers om een reactie. Een van de vele respondenten was een oud-Beekvlieter, Gerard Staals. Hij verklaarde het succes van dit negen uur (!) durende stuk door zijn actualiteit. “Niets menselijks is de goden vreemd, alle list en bedrog, dom- en ijdelheden, blaaskakerij en nitwitterigheid is er in zijn gestripte vorm te zien. De ultieme reis van Odysseus is de reis die we allemaal moeten doormaken.”

Peter van Overbruggen

En als in het spel ook naar Geert Wilders wordt verwezen, dan realiseren we ons dat de klassieke “helden” helemaal in onze tijd zijn beland. Ik weet dat op het vroegere en huidige Beekvliet vaak klassieke stukken zijn opgevoerd. En op “mijn” huidige school staan bijna jaarlijks de grote namen uit de oude geschiedenis en de mythologie op het podium: Claudius, Ifigeneia, Andromache. De laatste femme fatale werd onlangs op de schoolplanken gepresenteerd in een “Troje Trilogie”. Het relaas werd in drie delen achterwaarts gepresenteerd, met soms de (humoristische) trekjes (sigaretten!) van een hedendaagse soap. Het spel kreeg een eigentijds Griekse tintje door de Zirtakidanspasjes van Neoptolemos. Zo werd het totaaltheater een lange wanhoopskreet die in alle tijden klinkt: tegen de oorlog als een schijnbaar noodzakelijk kwaad. De klassieken blijven dus leven. Een voorbeeld van hoe wij vroeger op Beekvliet met de klassieken bezig waren, ook buiten de lessen Latijn en Grieks, kreeg ik laatst letterlijk onder ogen. Op onze vergadering van Tempora Nostra overhandigde mederedacteur Jan Lurinks mij een kleurige tekening, getiteld “ontsnapping der winden”, met de woorden: “Je krijgt hem weer terug na 46 jaar”. De tekening, die ik destijds op de “grote figuur” in zijn tekenles maakte, had hij al die tijd nog thuis in zijn archief bewaard! Ik herinnerde me er niets meer van. Bij het zien van dit “artistieke product van een puber” stelde ik aan mijn “oude” tekenleermeester de banale vraag die elke leerling nog steeds stelt: “En? Welk cijfer heb ik gekregen?” Hij antwoordde: “Het punt moet er nog achter opstaan.” Pas thuis maakte ik de kleurige tekening los van het onderliggende papier en zag ik de beoordeling. Het punt viel me mee, terwijl het met dit soort zaken uit het verleden meestal andersom is. *Iucunda memoria est praeteritorum malorum.* Vrij vertaald: oude zonden worden in de herinnering steeds mooier...

Peter van Overbruggen (1967)

Nico van Rhijn rector van Beekvliet

Nico van Rhijn is per 1 maart 2008 benoemd tot rector aan Gymnasium Beekvliet. Hij is 58 jaar, geboren in Den Haag, en woont in Gorinchem.

Begonnen als leraar basisonderwijs, behaalde hij zijn akte MO-aardrijkskunde en zijn doctoraal examen Sociale Geografie. Van 1976 tot 1992 werkte hij als docent en brugklascoördinator op de r.k. Mr. J. Calsmavo in Gorinchem. Van 1992 tot 2001 was hij als docent aardrijkskunde en conrector verbonden aan het Gymnasium Camphusianum te Gorinchem en van 2001 tot 2008 als conrector onderbouw aan het Leidsche Rijn College te Utrecht, waar hij zich o.a. bezig hield met het opzetten van de gymnasium-afdeling. In het volgende nummer van *Tempora Nostra* stelt de nieuwe rector zich uitgebreid aan u voor.

Nico van Rhijn

“Quotidie ministrans”, in memoriam Ad Smits

Op 76-jarige leeftijd is op 11 maart Ad Smits overleden. Hij was oud-docent van Beekvliet. Oud-rector Arnold Wintjes herdenkt hem.

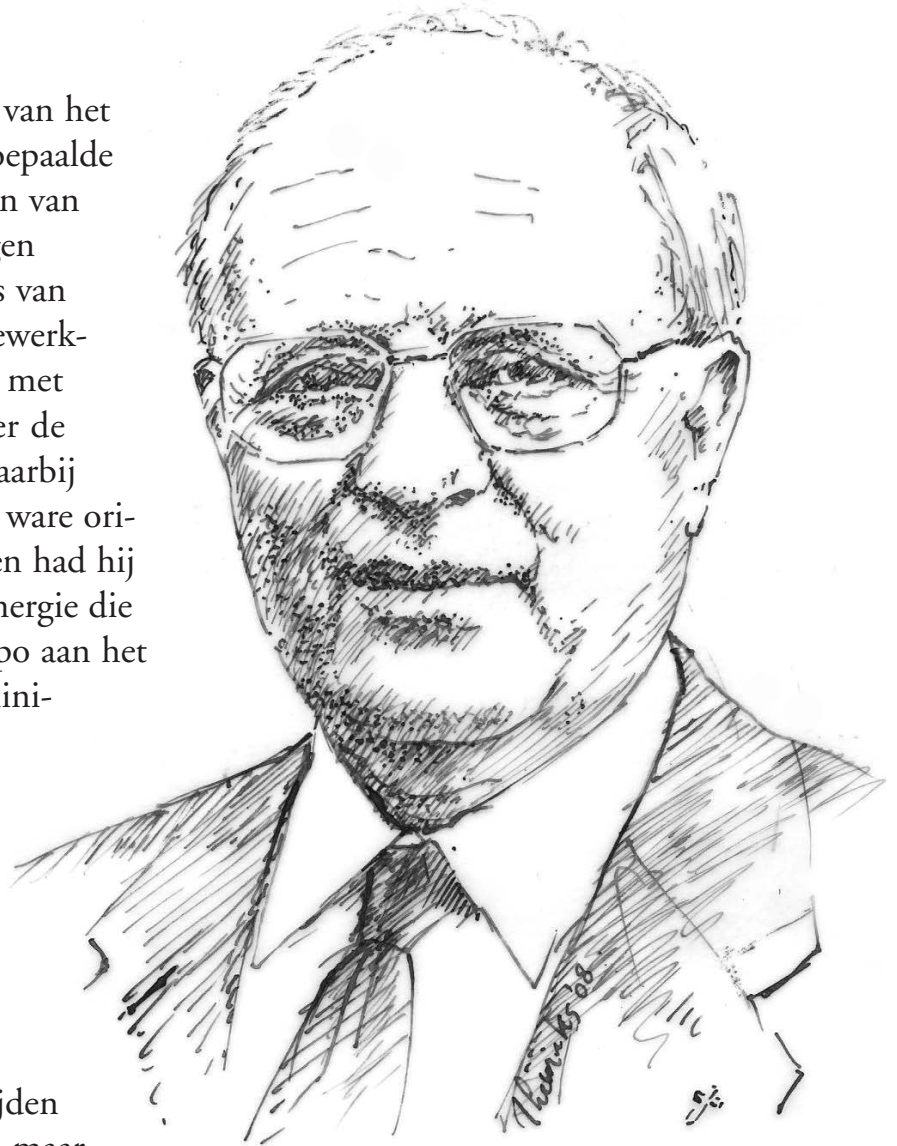
Je bofte als je Smitje voor Wiskunde kreeg. Dat gold op Beekvliet vooral voor die leerlingen die niet de specifieke aanleg hadden, maar het van uitleg en oefening moesten hebben. Je bofte, niet omdat zijn lessen zo humoristisch waren of omdat hij minder huiswerk gaf maar omdat je er van op aan kon dat Smits niet zou rusten voordat je het begrepen had en voordat hij je als het maar enigszins mogelijk was op het eindrapport aan een voldoende had geholpen.

Het Gymnasium Beekvliet heeft ook zeker geboft dat het in 1973 Smits meekreeg naar de overkant van de Beekvlietstraat. Daarbij zullen zeker toevalligheden een rol hebben gespeeld. Ads keuze voor het leraarschap, direct na zijn wijding is zal hem gewoontegetrouw tot op zekere hoogte wel opgedrongen zijn. Onder anderen door Jan van Miert, zijn voorganger en leermeester, ook een Bossenaar, die hem graag als opvolger wilde hebben. Toen het seminarie werd opgeheven heeft hij niet voor het pastoraat gekozen, omdat hij er zich niet voldoende voor opgeleid voelde maar ook omdat hij de school niet in de steek wilde laten en het gelukkig als zijn taak zag om goede dingen uit het seminarie mee te nemen naar het zelfstandig gymnasium en ze daar te behouden en te bewaren. ”Ultimi seminarii professores, Antonius (Verdonk) Adrianusque.... staat op de gedenksteen van de verhuizing vanuit het grote gebouw. Smits is zich altijd een beetje seminarieleraar blijven voelen. Aanvankelijk vergiste hij zich nog wel eens met “kleine figuur” of “rhetorica”. Hij handhaafde het gebruik van “est” bij verjaardagen tussen de middag, lang nadat het al hoogst ongebruikelijk was geworden voor de leraren om op dat tijdstip al aan de borrel te gaan. Hij voerde een krans in op vrijdagavond en als voorzitter van de P.C –de pretcommissie- zorgde hij mee voor de voortzetting van het slotdiner en voor de inrichting van de hiertoe benodigde wijnkelder, bij gebrek aan andere ruimte ondergebracht in het door Arbo vereiste invalidentoilet. Als vertrouwenspersoon van de medewerkers speelde hij een verzoenende rol bij de delicate overgang van het bisdom naar OMO en ik weet nog dat hij er veel moeite mee had toen veel later in het curatorium van de school het voorstel aan de orde kwam om in de gebruiksnaam van de school de aanduiding R.K of Rooms Katholiek te laten vallen.

Hij had er soms moeite mee maar hij hield het niet tegen; dat is waarschijnlijk wel het geheim van de succesformule van Ad Smits. Hij was een oprechte conservatief die gehecht was aan zijn geloof, zijn kerk, zijn bisdom, zijn familie en zijn school. Hij deed er zijn best voor om wat hij als het goede zag en het waardevolle in deze instituten te bewaren en uit te dragen. Maar hij ging daarbij nooit verder dan het belang van de mensen die hem waren toevertrouwd. Hij was gehecht aan de leer maar uiterst

mild in de verkondiging. Als lid van het Curatorium en derhalve in een bepaalde periode belast met het afhandelen van beroep tegen overgangsbeslissingen heeft hij een keer tot ontsteltenis van de docentenvergadering mede bewerkstelligd dat een leerling, in strijd met de heilige wet, voor de derde keer de vijfde klas mocht over doen. Daarbij was hij een mensenvriend in de ware originele betekenis van het woord en had hij een enorm plichtsbesef en een energie die hem dag in dag uit in hoog tempo aan het werk kon houden. “Quotidie ministrans”, “altijd voor anderen klaar staan” was het devies van “zijn” bisschop Jan Bluysen maar het zou ook het devies van Ad Smits hebben kunnen zijn. In zijn functie van moderator werd op hem een beroep gedaan bij het verwerken van ongelukken, ziekte en overlijden van onze leerlingen en wij weten maar half hoeveel hij in deze context voor de leerlingen, de ouders en de medewerkers van Beekvliet betekend heeft.

Ik denk dat dit alles ook de reden is geweest waarom hij na zijn pensionering in 1995 – de dag na zijn veertigjarig ambtsjubileum- zoveel succes heeft gehad als pastoor in een aantal parochies in het land van Lith. Toen wij daar van school uit kwamen bij gelegenheid van zijn vijftigjarig priesterjubileum, uitbundig gevierd met witgele vlaggen en plaatselijke fanfare, viel mij op hoezeer de mensen hem waardeerden en dat niet alleen de bejaarden of de geheide kerkgangers maar ook jonge mensen en de Brabantvreemde import in al die dorpen. “.....een onvermoeibare en hartelijke pastoor....” en “Het zoeken naar compromissen bij problemen en zorgen dat de scherpe kantjes er van af gingen, dat was zijn grote kracht”; zo stond het in de annonce van de parochies van Lithoijen, Teeffelen en Oijen. En eigenlijk was dat nog precies de manier waarop hij in de klas op Beekvliet met zijn leerlingen en zijn Wiskunde was omgegaan. Niet de heilige wiskunde was belangrijk maar de verkondiging. Ad rustte pas als de laatste ongedurige puber of het laatste dromerige alfa-

Ad Smits, getekend door Jan Lurinks

meisje zijn uitleg had begrepen en het kunstje van zijn sommen onder de knie had. Ondanks zijn vergevorderde leeftijd was hij nog niet van plan om met zijn parochiewerk op te houden, geloof ik. Hij genoot van het contact met de mensen daar en koesterde zich op een of andere manier ook in zijn overvolle agenda waar wij, de andere pensionados jaloers maar ook met enig afgrijzen naar keken. Zijn ziekte heeft hem kennelijk overvallen. Binnen 3 weken na het eerste bezoek met klachten aan zijn huisarts is hij aan kanker van de alvleesklier overleden. Bediend temidden van zijn familie en na het geven van allerlei aanwijzingen over zaken in zijn parochies. Uit een afscheidsbrief die hij voor zijn parochianen tijdens de laatste dagen van zijn ziekte had geschreven bleek nog dat niet zijn naderend einde hem bezig hield maar de vraag hoe ze het in Lithoijen en Teeffelen zouden moeten rooien nu hij hen voor het eerst in al die jaren in de steek zou moeten laten. Zelfs zijn vraag om in hun dorp begraven te mogen worden had iets van een aanbod van ultieme zorg en dienstbaarheid. De parochianen waren ook duidelijk onder de indruk en Ad Smits zal daar niet snel vergeten worden..

Voor het gymnasium Beekvliet is hij erg belangrijk geweest. In de loop van de toekomst zullen daar natuurlijk veel oude seminariele waarden en gebruiken verbleken, verdwijnen, of onherkenbaar worden. Ik hoop van harte dat de portretten van de oud-leraren met "valedixit" en "obiit", waaronder nu dus ook Ad Smits, zullen blijven hangen. Hij hoort daar thuis en misschien kan hij daar als beeld van het verleden de huidige en toekomstige leraren- en leerlingengeneraties nog inspireren en tot steun zijn.

Arnold Wintjes, rector i.t.

In Memoriam Christ Smeulders

*28 dec. 1930 te Nuenen
† 4 dec. 2007 te Rosmalen*

Van 1961 tot 1971 geestelijk directeur als opvolger van Jan Bluijssen en leraar katechese van het klein-seminarie, tevens van 1970 tot 1973 decaan van het gymnasium Beekvliet.

Christ, een zeer beminnelijk man, open naar zijn leerlingen en zijn collega's.

Zaterdag 8 december 2007 vond zijn uitvaartdienst plaats in de San Salvatorkerk te 's-Hertogenbosch met als leidraad "herinneringen aan Christ Smeulders". Uitgaande van de zeven zegels uit de Openbaringen van Johannes brachten zeven sprekers en zijn kinderen Christ naar voren als een man met vele facetten: collegiaal, sociaal, muzikaal, man van solidariteit, een literaire man, een man van oecumene, een pastorale man en tot slot vooral als echtgenoot en vader voor zijn kinderen.

Moge hij rusten in vrede.

Herinneringen aan Christ Smeulders vanuit het Beekvlietperspectief

In het bovenstaande In Memoriam staat in het curriculum van Christ Smeulders de Beekvlietperiode vermeld. Twee fasen zijn daarin te onderscheiden. In de aanloopperiode naar de vernieuwingen binnen de kerk in de jaren '60 werd Christ Smeulders aangesteld als geestelijk directeur op het klein-seminarie. Later kreeg hij een functie als godsdienstleraar en decaan.

Tijdens de uitvaart werd zijn rol op Beekvliet zo geformuleerd: “Vertrouwensman zijn voor een paar honderd jongens tussen 12 en 20 jaar is geen gemakkelijke opdracht. Christ heeft dat werk gedaan met veel plezier en veel warmte. Hoe typerend voor hem die open belangstelling was, blijkt uit zijn keuze om, naast al het werk op Beekvliet, zich verder te bekwamen in de nieuwe ontwikkelingen binnen de Bijbelexegese. Bart Schoonus, 12 jaar zijn klas- en studiegenoot, zei het als volgt: “Met zijn literaire en poëtische gaven heeft hij het culturele leven in onze studententijd verrijkt en kleur gegeven, en daarna als leidsman op Beekvliet.

Toon Ooms, in die tijd regent van het seminarie, belicht een ander aspect van hem: “Vanaf onze tijd op Beekvliet hadden wij, Christ en ik, contact met dominee Hans de Pater uit St. Oedenrode. Hans belichtte voor de leerlingen van Beekvliet het belang van de oecumene.” Tot slot een citaat van Wim de Bekker met betrekking tot zijn pastorale kwaliteiten: “Hij was een begenadigd man, hij had een gebalsemde geest. Dat kwam hem goed van pas bij zijn werk op school (...). Scherp in denken, intelligent, wist het zaken te scheiden én te onderscheiden: wat wezenlijk is en bijkomstig. “Een gebalsemde geest.”

Jan Lurinks (1952)

Peter van Overbruggen (1967)

Verhaal zonder KEMA-keur

Kom je een keer een paar minuten op het 8-uur NOS-journaal, krijg je allerlei e-mails van mensen die je kennen van vroeger, vooral van collega's uit je schooltijd en je studententijd. Zo ook Peter van Overbruggen, die schreef: "Ben jij Pier Nabuurs, die in de jaren zestig op Beekvliet zat?" Dat contact leidde tot de vraag of ik iets voor Tempora Nostra wilde schrijven. Spontaan, als ik nog steeds ben (sommigen denken "naïef") zei ik "Ja, doe ik."

Dan rijst de vraag waarover. Niemand is geïnteresseerd in mijn levensloop; wie in mijn middelbare schooltijd? Dan toch maar eens proberen te beschrijven of en hoe mijn tijd op Beekvliet mijn leven en mijn handelen heeft beïnvloed. Ik noem bewust tijd en Beekvliet, want beide spelen een rol. Ook de tijdgeest had op dat moment invloed op Beekvliet.

En, hoewel ik persoonlijk denk dat de opvoeding tot je 12de jaar meer invloed heeft op je ontwikkeling en je "normen en waarden" dan de tijd erna, speelt de puberteit en daarmee de middelbare schooltijd een belangrijke rol in hoe deze normen en waarden leiden tot uiteindelijk gedrag en hoe je in het leven staat.

Pier Nabuurs als amanuensis in zijn seminarietijd

In de tijd dat ik op Beekvliet zat, hadden we welvaart (de opbouw van na de 2e wereldoorlog liep ten einde). Die welvaart leidde tot een vrijheid van denken en ook een culturele verandering. We hadden bisschop Bekkers, Oecumenische Concilies, the Beatles. Er was in Nederland bijvoorbeeld een discussie of een film als de 'West Side Story' wel vertoond mocht worden. Toch gingen we er met klas 3 en hoger naar toe. Enige jaren later leidden deze ontwikkelingen tot de "studentenopstanden" en "flower power".

Later heb ik geconcludeerd dat ik daar uitgekomen ben met een houding van "leven en laten leven": iedereen de vrijheid voor eigen keuzes, maar ook anderen vrij laten in haar of zijn keuzes. Impliciet hield dat de beperking in: zolang een ander er geen last van heeft. Leven en laten leven geeft ook een sociale verantwoordelijkheid. Het beschermen van de zwakkeren in de samenleving. Je vond dit in mijn ogen terug in de hele Nederlandse samenleving: een sociaal liberalisme of een liberaal socialisme. Pas begin jaren negentig is dat veranderd en zien we een verandering naar individualisme met als effecten geldzucht en zelfgenoegzaamheid.

Wat heeft dat betekend voor iemand die al in de laagste klassen van het seminarie besloot dat het priesterschap geen rol voor hem was, maar die wel de kans wilde behouden om een goede gymnasiumopleiding af te ronden? Door de ontwikkelingen werd Beekvliet een open school. Van seminarie naar een publiek toegankelijk gymnasium. Met niet-interne leerlingen, inclusief meisjes. Vanaf die tijd werd in het internaat de vrijheid vergroot en mochten we zelfs buiten het terrein gaan!

Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik beknot werd in mijn vrijheid. Zeker niet in de vrijheid van denken. Wel herinner ik me dat ik altijd de grenzen van de regels opzocht en deze op een open manier ter discussie heb gesteld. Nogmaals, ik heb Beekvliet toen als zeer modern en open ervaren.

In die tijd ontwikkelde zich ook mijn belangstelling voor techniek. Beekvliet was altijd een --gymnasium geweest. Ik meen mij te herinneren dat mijn jaar het tweede was waarin er β -afstudeerders waren. Beekvliet had op dat moment geen amanuensis die de proeven en de demonstraties voor de natuurkunde, scheikunde en biologie les voorbereidde en uitvoerde. Een amanuensis van het St. Janslyceum deed dat op zaterdagmiddag en met 3 leerlingen voerden we dat uit. Een geweldige kans om tijdens de Franse les in een andere klas een proef te demonstreren. (Zie foto.)

Techniek is naast het eerder gemeld sociaal liberalisme altijd een basis geweest voor mijn leven en loopbaan. Niet de wetenschappelijke kant, maar de toepassing. Wat

Pier Nabuurs

kun je met techniek? Zowel in de creatie van welvaart en welzijn als het vergemakkelijken van het dagelijks leven. Gedurende mijn studie ben ik 3 jaar leraar geweest en in die tijd verdubbelde het aantal leerlingen dat natuurkunde in hun eindexamenpakket koos. Niet omdat ik goede leraar was, maar omdat het me lukte om op een eenvoudige manier het verband te leggen tussen natuurkunde en het dagelijks leven.

Na Beekvliet heb ik de elektrotechniek gestudeerd aan de Technische Universiteit van Eindhoven. Afgestudeerd in de Telecommunicatie, met nadruk op de toepassing van micro-elektronica in de radiocommunicatie. Mijn afstuderen werd vertraagd omdat de lancering van de eerste Europese testsatelliet voor tv-signalen was mislukt en de reservesatelliet pas een halfjaar later de ruimte inging. Hoewel mijn belangstelling in de techniek lag en ligt, heb ik nooit bevrediging kunnen vinden in de technologie zelf. Er moest altijd een menselijke of maatschappijkant aan zitten. Daarom ook dat er tijdens mijn studie veel tijd is gaan zitten in leraarschap, activiteiten voor Studium Generale, studentenverenigingen en reizen.

Met 59 jaar terugkijkend op mijn loopbaan tot nu toe constateer ik dat organisaties en mensen de leidraad zijn geworden om technologie te beoordelen en te gebruiken. Ik heb leiding mogen geven en geef nog leiding aan mensen bij wie wetenschap en technologie de kern vormen van hun activiteiten. Daarbij heb ik geleerd bescheiden

te zijn. Probeer niet het slimste jongetje van de klas te zijn, dat is in zo'n omgeving een verloren wedstrijd. Probeer te luisteren en uit te leggen waarom je denkt dat de organisatie waaraan je leiding geeft een bepaalde kant uit moet en waarom je dus een beslissing neemt, die anders is dan de mensen zelf zouden bedenken. Techneuten en wetenschappers hebben overal een mening over, dat is inherent aan hun onderzoekende geest en vanwege het feit dat ze de belemmeringen in het vak niet zouden (mogen) accepteren.

Gedurende mijn loopbaan (ontwikkelmedewerker, later projectleider tijdens de ontwikkeling van beeldplaat en CD bij Philips, lange termijn productplanner, ontwikkelchef embedded systems, manager inkoop, directeur België, directeur Strategische Business Unit bij Océ en nu CEO van KEMA, (niet alleen van KEMA-keur, maar ook energie advies en onderzoeksbedrijf), heb ik met veel verschillende culturen te maken gehad. Niet alleen in België (60% van de mensen spreekt een taal die op de onze lijkt, en dat is de enige overeenkomst), waar ik nog steeds woon, maar ook intensief met Amerikanen, Japanners, Chinezen en Arabieren. Natuurlijk nog anderen. Ik kan goed zaken met ze doen en win vaak hun vertrouwen. Dit is vooral mogelijk door de openheid, vrijheid van denken en respect dat ik heb meegekregen gedurende mijn tijd op Beekvliet. Belangrijk is daarbij je te verdiepen in de (culturele) achtergrond en het waarom van hun doen en denken. Er zijn buiten Nederland niet meer slechte mensen dan in Nederland, maar dat ze anders communiceren, anders onderhandelen is nog geen reden om hen niet te vertrouwen.

Die vrijheid van denken en openheid heeft mij tegelijk weggedreven van kerk en geloof. Teveel heeft het systeem ellende veroorzaakt doordat kerken en vooral hun machthebbers misbruik gemaakt hebben en nog maken van het eerlijke geloof van mensen. Ik heb veel respect en ontzag voor leiders (staatsmannen, captains of industry, ook kerkleiders) die op basis van visie, creativiteit, onafhankelijkheid etc. de mensheid en vele mensen verder hebben geholpen. Ik heb er weinig van gezien binnen kerkelijke organisaties, enkele uitzonderingen daargelaten, die dan ook weer snel de mond werd gesnoerd of opgevolgd door een lid van de clan. Ik vond dat bij een eerlijk verhaal over Beekvliet en mij ook dit laatste gezegd moest worden.

En daarmee sluit ik mijn mijmeringen over toen en nu af. Grote schrijvers zouden waarschijnlijk over elk facet van mijn verhaal een boek kunnen schrijven. Maar ik ben maar een eenvoudig engineer. Snel en hopelijk krachtig.

By the way: ik ben 32 jaar getrouwd, heb 3 dochters en doe in mijn schaarse vrije tijd aan lezen, foto/video, golfen en reizen.

Pier Nabuurs (1967)
(*pier@nabuurs.be*)

Culturele dag

Aan het culturele verleden van Beekvliet heeft het niet gelegen. Aan de inspanningen van het bestuur van de Reünistenvereniging en van de klankbordgroep van oud-leerlingen ook niet. Toch was het aantal aanmeldingen voor de Culturele Dag van 5 april tot half februari dermate laag dat het niet verantwoord is deze dag door te laten gaan.

Binnen het bestuur was al vaker het idee geopperd om tussen 2 grote reünies een activiteit te organiseren voor mensen die in hun tijd op Beekvliet veel energie gestoken hebben in cultuur in de breedste zin van het woord. Een culturele dag moest het worden met een breed scala aan activiteiten: orkest, koor, jazzimprovisatie, toneel, musical, dans, tekenen, creatief schrijven. Hebben we te veel hooi op onze vork genomen? We hebben een aantal oud-leerlingen benaderd om onze ideeën te sonderen. De opkomst was niet zo groot, het enthousiasme des te groter. Vervolgens hebben we een aantal bekende namen vastgelegd om de workshops te leiden. Soms vingen we bot, wegens tijdgebrek, maar veel vaker stonden mensen klaar om met ons verder te werken. We hebben bericht gestuurd naar alle circa 570 leden van de Reünistenvereniging en daarnaast ongeveer 400 personen benaderd, vanaf de jaren 60 tot en met examenjaar 2007, waarvan we wisten dat ze actief geweest zijn in koor of orkest of hebben meegedaan aan toneel- of musicaluitvoeringen.

De reacties die we binnenkregen – ook na het annuleren van de culturele dag – waren positief. Het waren er helaas te weinig – en de aanmeldingen waren te divers – om een dag programma te kunnen organiseren. Ook onze oud-Beekvlieters hebben het druk, druk, druk. In 2010 is er weer een grote reünie. Wij hopen jullie daar in groten getale weer te zien.

Met dank aan allen die bijgedragen hebben aan de organisatie van de Culturele Dag

Kees Quinten (1967)

Jaarvergadering

Op dinsdag 10 juni houdt de Reünistenvereniging van Beekvliet haar Jaarvergadering. Plaats: Gymnasium Beekvliet, aanvangstijd 20.30 uur. Dit is de enige kennisgeving

Bestuur Reünistenvereniging Nunc Meminisse Iuvat.

Gymnasium Beekvliet krijgt nieuwbouw

Het is niet eens zo lang geleden dat het “nieuwe” gymnasium Beekvliet (1978) alweer een moderne aanbouw (2003) kreeg met een ruime aula (“bovenbouw- studiehuis”). Onlangs is bekend geworden dat er nu ook nieuwe lokalen komen voor de exacte vakken.

Na de uitverkiezing van Beekvliet tot “Universumschool” is deze uitbreiding een welkome en prachtige impuls voor de bètavakken. Beekvliet kampt al geruime tijd met een lokalennood, met name bij de vakken natuurkunde, scheikunde en biologie. Niet alleen vanwege veranderingen bij de vakken, maar ook vanwege de status Universumschool zijn moderne practicumlokalen dringend noodzakelijk. Beekvliet behoort met deze uitverkiezing tot Universumschool tot de ongeveer honderd scholen in Nederland met deze kwalificatie. De school krijgt hiervoor extra subsidie en de inspanningsverplichting om meer leerlingen - o.a. door vernieuwende lesprogramma's - te stimuleren tot de keuze van bètaprofielen en technisch-exacte vervolgstudies.

Van Beekvliet naar de Maldiven

Rein van Zandvoort deed in 1984 eindexamen op Beekvliet. Hij woont en werkt nu op de Maldiven

Beekvliet, een instituut. Wat te schrijven over een gymnasium met zo'n lange geschiedenis? De brugklas, die ik gelukkig nog door kon brengen op oud Beekvliet? De prachtige sportvelden, tuinen, de kapel en niet te vergeten de beruchte vijver? De nieuwbouw, met deels nog noodlokalen? Beekvliet bleef en blijft groeien in elk opzicht. Een opleiding die niet alleen kennis heeft gebracht, maar ook etiquette. En een goed geplaveide weg voor de toekomst. Beekvliet heeft altijd stroom gehouden en zal dat blijven doen.

Inmiddels ben ik na Beekvliet al ongeveer 20 jaar werkzaam in de hotelindustrie, waarvan 17 jaar in het buitenland. Werkzaam zijn in het buitenland brengt vele positieve aspecten met zich mee, het in contact komen met nieuwe landen en culturen, inzicht krijgen in andere mensen en de manier waarop zij tegen het leven aankijken, hun eigen levensfilosofie. Het is interessant dat elke keer dat je in contact komt met al deze zaken, je telkenmale terugdenkt aan dat wat Beekvliet je heeft bijgebracht. Na bijna 4 interessante jaren in het bekende Zwitserland verbleven te hebben, was

Rein van Zandvoort

het tijd voor een geheel nieuw avontuur, namelijk St. Petersburg, Rusland. Het oude bolwerk dat langzaam aan het ontdooien was, werd een interessante stad, bruisend van nieuwigheden en technieken, gecombineerd met de ongelooflijke pracht van het verleden.

Een geheel ander continent werd het Midden-Oosten, en wel Kuwait, Abu Dhabi en Qatar, daar waar er maar weinig is wat je aan het Westen herinnert, maar toch zeker niet minder interessant. Verder naar het Oosten dan maar, via Singapore en Thailand, uiteindelijk in de Maldiven terechtgekomen, waar ik op dit moment in de pre-opening ben van een 300 villa resort, wat binnenkort de deuren zal openen. Een eiland, dat voorheen onbewoond is geweest, wordt op dit moment getransformeerd tot een eiland gemeenschap waar 600 gasten tezamen met 800 personeelsleden zullen verblijven. Van het opwekken van energie, tot het gebruiksklaar maken van het zeewater, het rekruteren van het personeel. Dit project wordt gesteund door de president om de economie in deze achtergebleven eilandengroep te stimuleren.

Waar ik ook ben heb ik nog altijd contact met oud-leerlingen van Beekvliet. Beekvliet is iets wat je je hele leven bij je draagt, als een soort van talisman. Ik zou hele boeken kunnen wijden aan Beekvliet, aan de docenten, de oude studiezaal waarvan de hele parketvloer kraakte, de Blauwe Gang, de tennisbanen, de reizen naar Luxemburg en de Provence, de leerlingen, aan alles.

Beekvliet zal altijd stand en stroom houden.

Rein van Zandvoort (1984)

Herathera Island Resort

Addu Atoll

Maledieven

www.herathera.com

Afscheid met een lied

Van een trouwe lezer van ons blad ontvingen we “een laatste brief”. Jan Peijnenburg uit Eindhoven deed in 1946 examen, was abonnee van Tempora Nostra, maar stopt ermee.

Jan Peijnenburg (examen 1946 en koersgenoot van Christ Smeulders z.g.) uit Eindhoven (niet te verwisselen met zijn naamgenoot uit Den Bosch) schreef ons dat hij na vele jaren zijn abonnement opzegt. “Jullie blad ‘Tempora Nostra’ is een prachtig trimestertijdschrift. Echter (en dit is een waarde op zich) het is vooral een ‘schoolblad’, waar je als meelevende, geïnteresseerde buitenstaander niet per se affiniteit mee hebt. Dat is althans voor mij een reden om mijn abonnement te willen beëindigen voor de nieuwe jaargang. Ik wil niet terugtreden zonder mijn versie van het aloude studentenlied “Gaudeamus igitur” te hebben ingesloten (met een vertaling, red.).

Cantate pro e meritis (Sic!)

Gaudeamus igitur
Seniores sumus.
Congregamus iterum
Bellum bonum fecimus

Et vitam sacerdotalem
Copiosam et romanam
Omnes experimus
Similes perpetimus.

*Wij zijn hartstikke blij,
Dat we zo oud hebben mogen worden.
We verzamelen ons weer.
We hebben de goede strijd gestreden.*

*We hebben allemaal
Het rijke roomse
priesterleven meegemaakt
en zijn er samen goed doorheen gekomen.*

Jan en Threes Peijnenburg

Na dit schriftelijke afscheidbericht heb ik Jan gebeld met twee vragen: nl. of ik bovenstaande brief mocht opnemen en ten tweede: of ik mocht putten uit een boekje dat ik 7 jaar geleden van hem kreeg toegestuurd, getiteld “De ster van het jaar” en door hem en zijn vrouw Threes in 1996 geschreven. Het is een alternatieve kerstvertelling met een verwijzing naar actuele gebeurtenissen en bestaande personen, waaronder zij tweeën. Het laatste stukje uit dit in mooie omslag uitgegeven verhaal bevat een aardige blik in de toekomst. De goede verstaander weet welke wensdroom van de schrijvers achter deze futuristische passage schuilt.

De koningskinderen (1996)

Het was in de herfst van 2014. Een jonge man en een jonge vrouw waren op bezoek bij de oude bisschop Jan Bluijssen. Achtentachtig jaar was hij - zijn levendige heldere geest hield hem gaande. Joan en Thrèse heetten zij. Op de middelbare school had hij Thrèse ontmoet. Van stond

af aan ervaren zij een ziel-eenheid waarin hun lichaam helemaal werd meegenomen. Toen zij achttien waren, gingen zij beiden studeren aan de theologische faculteit in Tilburg.

Nu zaten zij in de huiskamer van de man die al bisschop was voordat zij waren geboren. Hij wijdde hen beiden priester. Dat ging als volgt. Ze stonden midden in de huiskamer en hielden gedrieën elkaar bij de hand. De bisschop zei: ik voel het priesterschap door jullie handen stromen - de Geest gaat door ons heen - wees, met mij, gezegend en heilig heel de schepping.

Aan het einde van ons telefoongesprek vertelde Jan me nog een interessant verhaal over “de hel” op Beekvliet, een duistere strafplaats voor studenten op Beekvliet uit de seminarietijd. (“Bijna niemand weet waar die zich bevond!”, aldus Jan). Hij heeft me beloofd de anekdote voor een van de volgende uitgaven op schrift te stellen.

Peter van Overbruggen (1967)

O tempora, O mores (29)

Over een reis per tram en een droevige lijkstoet

De 29e aflevering in de reeks over de "mosboekjes", een kroniek van de studenten over het dagelijks leven op Beekvliet, eindigt met een beschrijving van de laatste periode van studiejaar 1907-1908, nu honderd jaar geleden. De censoren zijn W. Mutsaerts (de latere Bossche bisschop) uit Tilburg, W. Mannaerts (in 1928 pastoor in Tilburg, Loveren) uit Tilburg, H. Heezemans (later deken van Eindhoven, kannunik en provisor, aug. 1945) uit Hilvarenbeek en H. van Heusen uit Zevenbergen.

Juni 11

Om 2 uur gerookt voor de goede lijst. Slechts 4 niet loffelijken, en nog wel op de Groote en Kleine Figuur! Voor dezen titel stond Mr. de regent het zeer graag toe.

Juni 14

Vandaag ontvingen wij een zeer hartelijken brief van den Oud-regent Panke uit Geffen om ons te bedanken voor de felicitatie die namens hen door de censoren Hem op Zijn 40-jarig priesterfeest was toegezonden.

Juni 15

Benoeming van Mr. Franssen, oud-kapelaan te Baardwijk tot vice-prefect, in plaats van Mr. Van Empel die naar Tilburg (par. Heikant) trok, ons in diepe rouw achterlatend.

Juni 16 tot en met Juni 26

Vanwege allerlei aanleidingen mocht er worden gerookt (behalve door de niet-loffelijken): Het feest van St. Aloysius, de afwezigheid van de regent, het patroonfeest van de bisschop, feest van het H. Hart (met gewijzigde dagorde: om 7 uur ochtendstudie, 8.15 uur gezongen Mis, 9.30 uur lessen), de laudabiles mochten in één week zelfs twintig keer roken.

Juni 27

Het geluk (...) werd jammerlijk gestoord, doordat onze medeleerling J. Sengers ex Wamel, Kleine Figurist, plotseling overleed.

Juni 30

Hierom had eene plechtige uitvaart plaats. Om kwart voor tien gingen wij in plechtigen stoet het lijk afhalen in een der spreekkamers, waarna de plechtigheden in de kapel begonnen. Eerst om 12 uur (het was preek geweest) waren deze indrukwekkende ceremoniën afgelopen. Requiescat in pace!

Gerookt zonder vragen om 2 uur en om 5 uur in plaats van wandeling.

(...)

Juli 13

Pelgrimstocht naar de Zoete Moeder van den Bosch. (...) In Den Bosch door de Rhetoren opgevoerd het spektakelstuk: De Gemeenteraad van Wauweldam, welks donderende opvoering door een donderend applaus begroet werd! 's Avonds werden de strijders, vermoeid v/d Olympische Spelen, verrast door een goedgeslaagd concert, welwillend aangeboden door de gevierde Liedertafel. Om 9 uur naar de Kapel, den volgenden dag uitgeslapen.

Juli 16 t/m augustus 9

Diverse aanleidingen om te roken en voor een kleine of grote campus: verjaardag regent, benoeming deken van Helmond, verjaardag koningin-moeder, verjaardag pauskeuze Pius X, prijsuitdeling Ruwenberg.

Augustus 10

Den rhetoren die door hunne censor des zondags gevraagd waren om maandag te gaan wandelen, was door de regent de verrassing bereid van een uitstapje naar Den Bosch. Om half twee bracht de tram ons, vergezeld van twee Heeren naar de grijze hertogstad, alwaar wij onder leiding en voorlichting van twee architecten van den St. Jan en zijne kunstschaten konden genieten. Na twee uren met de meeste voldoening het voornaamste bekeken, befijnd (?) en besnuffeld te hebben, wandelden wij naar Vught dat ons in den St. Joris eene aangename verkwikking verschaft in de vorm van eenige glaasjes gerstennat. Vroolijk en wel reden we per paardentram naar ons dierbaar Gestel terug en zetten om circa half zeven onze schreden op Beekvliets geheiligden vloer. Maar zelden zijn de Seminaristen zoo buitengewoon voldaan teruggekeerd, geloof ik en hopelijk zult ook Gij, waarde Nakomelingen, op de Rhetorica zulk een prettigen dag meemaken, want toen wij Mr. den Regent gingen bedanken, hoopte ZHEerw dat de komende geslachten hetzelfde reisje nog eens zouden maken met eene even groote voldoening. Zoo zij het!

Aug 15 en Augustus 16

Ons verslag van 1907-08 raakt op een eindje, maar toch moeten we U met diepe droefheid in het hart kennisgeven dat deze zomer de frissche, gezonde, levenslustige Hollandsche jongen die op het Seminarie niet anders betiteld werd dan met den door naturalisten gegeven naam van Beestenspel, dat deze fiksche jongeling vervangen is door een tamelijk zwaarmoedig “Bleekneuzig Juffertje” dat “Drama” genoemd wordt. Wel mogen voortaan de beesten, pardon, de acteurs acht weken vóór de Gr. Vacantie beginnen te schrijven; wel zijn de sigaren- en tabaksfabrikanten er niet op achteruitgegaan. ; maar toch... doch wij moeten zorgen, niet als Laudatores temporis acte te worden uitgejouwd en daarom zullen wij ons onthouden van verdere treurtonen. Hiermede, geachte opvolgers, meenen wij onze taak volbracht te hebben. Hebben we u verveeld door nutteloozen praat, wijt het aan onze babbelzucht. Hebben wij u eenszins tot nut verstrekt, volgt dan ons voorbeeld na. Vult dit achtenswaardig mosboek met uw gekrabbel en gebrabbel, 't is onze wens voor alle komende censoren, een grooten invloed op de verheven goden van Olympus' heerlijkheid. Het heerlijke vooruitzicht op Haeren zal u sterken in uwe zware en kommervolle taak. Den eersten tijd na de vacantie kunt gij profiteren van de volgende campussen:

1^e: verjaardag van Mr. de regent

2^e: Deken van Tilburg

3^e: deken van Oss

Geluk en Zaligheid in den Heer!

Peter van Overbruggen (1967)

Personeel Beekvliet 2007 – 2008

Vlnr onderste rij: Patrick Bogaarts, wi, Marc Huijbregts, ne +coördinator klas 2 + 3, Gerard van Boekholt, bi + decaan, Rosanne van Hek, oop, Alex Krebber, ec, Kees Quinten, ak, Marc Kapteijns, ne, Saskia Aerts, en, Wilma Mout, ne, Marion Verhees, mediathacaris, Hennie Jansen, en + coördinator klas 4, 5, 6, Frank Heesakkers, oop,

Tweede rij: Ineke Buijs, fi, Kees Wintermans, lv, Theo Bressers, kl t, Marianne Smulders, oop, Ruth Timmermans, te, Nicole Bolhaar, en, Ank v d Vorst, ne, Harrie Puttiger, kl t, Sietse Hoogeboom, waarnemend rector, Carmen Becker, kl t, Truus Buuts, ak, Joop van Heertum, adm, Hilde Schwenke, adm, Erna Kouwenberg, adm, Wilma van Dartel, fr, Annemarie vd Aa, fr, Jeannette Bongers, fr,

Derde rij: Mia Keurentjes, oop, Peter Burgers, gs, Christ vd Noort, lo, Josef Hanenberg, wi, Mecheline Peters Rit, lo, Irma van Raaij, bi, Hans van Vorstenbosch, oop, Jan van Wetten, mu, Rien van Vught, oop, Edwin Leijten, wi, Henny van Aken, oop, Hans vd Steen, oop, Arno Essens, kl t, Mieke Dierckx, kl t, Rynne vd Heijden, bi, Lonneke vd Burg, kl t, Yvonne Lommen, fr + coördinator klas 1,

Bovenste rij: John vd Camp, oop, Niek van Noort, sk, Loek Hoozemans, kl t, Rene Nass, gs, Jack Duisters, oop, Joris vd Cammen, lo, Patrick van Aarle, na, Sander van Kempen, wi, Goos Udo, te, Adrian Lewerken, du, Dié Gijbers, wi, Kees Gondrie, wi, Wim Haeck, na, André Kockelmans, ec, René Dolstra, ne, Riemke van Vught, en.

Niet op de foto: Eva Roefs, fr, Ludwig ter Beek, du, Roel Smelt, ak, Anneke Engelen, wi, Sander Faas, wi + drama, Benno Louwerenburg, sk, Miek Scheffers, sk, Ilona van Loon, bi, Femke Geelhoed, te, Marianne Mertens, lv, Willemijn Bakx, lv, Jan Quekel, oop.

Het 'fenomeen' televisie

Een uiteenzetting volgens het Carillon uit het najaar van 1957 over de invloed van televisie op het gezinsleven.

In de uitgave van het “Carillon, orgaan van rhetorica en poësis” van 3 november 1957 verhaalt Beekvlieter P. ten Hacken over de werking van het nieuwste technische snufje uit die tijd, de televisie. Op een betrokken wijze, vertelt hij hoe de techniek van televisie en hoe het maken en uitzenden van programma's tot stand komt. Maar naast grote voordelen van de TV, spreekt hij ook enigszins een zorg uit over de consequenties ervan. Zijn opmerking dat televisie het gezin bijeenhoudt, wordt echter niet door iedereen gewaardeerd. Het roept zelfs een nogal felle tegenreactie op, die te lezen is in de daaropvolgende uitgave van het Carillon. In de editie van 13 november 1957 reageert ene F. van de Reijt namelijk met een uiteenzetting over de verderfelijke invloed van televisie.

Vijftig jaar later is er natuurlijk veel veranderd in de omroepenwereld ten opzichte van 1957, ten goede en ten kwade. Eén ding is echter niet veranderd: de discussie over de (verderfelijke) invloed van TV en haar programma's op gezinnen en met name kinderen is nog steeds een topic waarover zelfs in de Tweede kamer gediscussieerd wordt. Denk maar aan de recente beroeringen voorafgaande aan het uitzenden van de pornofilm “Deep Throat”.

Hoe voorspellend of hoe nostalgisch misschien de twee publicaties in het Carillon in het najaar van 1957 zijn, laat ik aan u over. Ter informatie geef ik u vooraf nog enkele wetenswaardige geschiedenisfeitjes aan gaande de televisie:

- In **1951** werd Nederland 1 het eerste Nederlandse televisiestation.
- In **1967** wordt de eerste kleurentelevisie in Nederland officieel geïntroduceerd.
- Op 2 januari **1967** wordt de eerste reclame op TV uitgezonden en in oktober van dit jaar wordt het eerste bloot getoond.
- 29 november **1961**, tien jaar na de eerste reguliere televisie-uitzending ging het beeld even op zwart. De oorzaak was een staking van de N.T.S. en de omroepverenigingen, uit bezorgdheid over de toekomst van de Nederlandse televisie. Twee dagen lang was op TV slechts een stakingstekst te zien. Veel huisvrouwen grepen deze mogelijkheid aan om eindelijk weer eens wat verstelwerk te verrichten, meldt Polygoon. Het donkere scherm was voor velen aanleiding om de vertrouwde gezelschapspelletjes uit de kast te halen. De feestelijk verlichte winkels, die in deze tijd van het jaar tot laat in de avond openblijven, oefenden eveneens een grote aantrekkingskracht uit op het publiek. De jeugd verdrong zich voor de etalages en toonbanken, en scheen van geen televisie meer te weten.

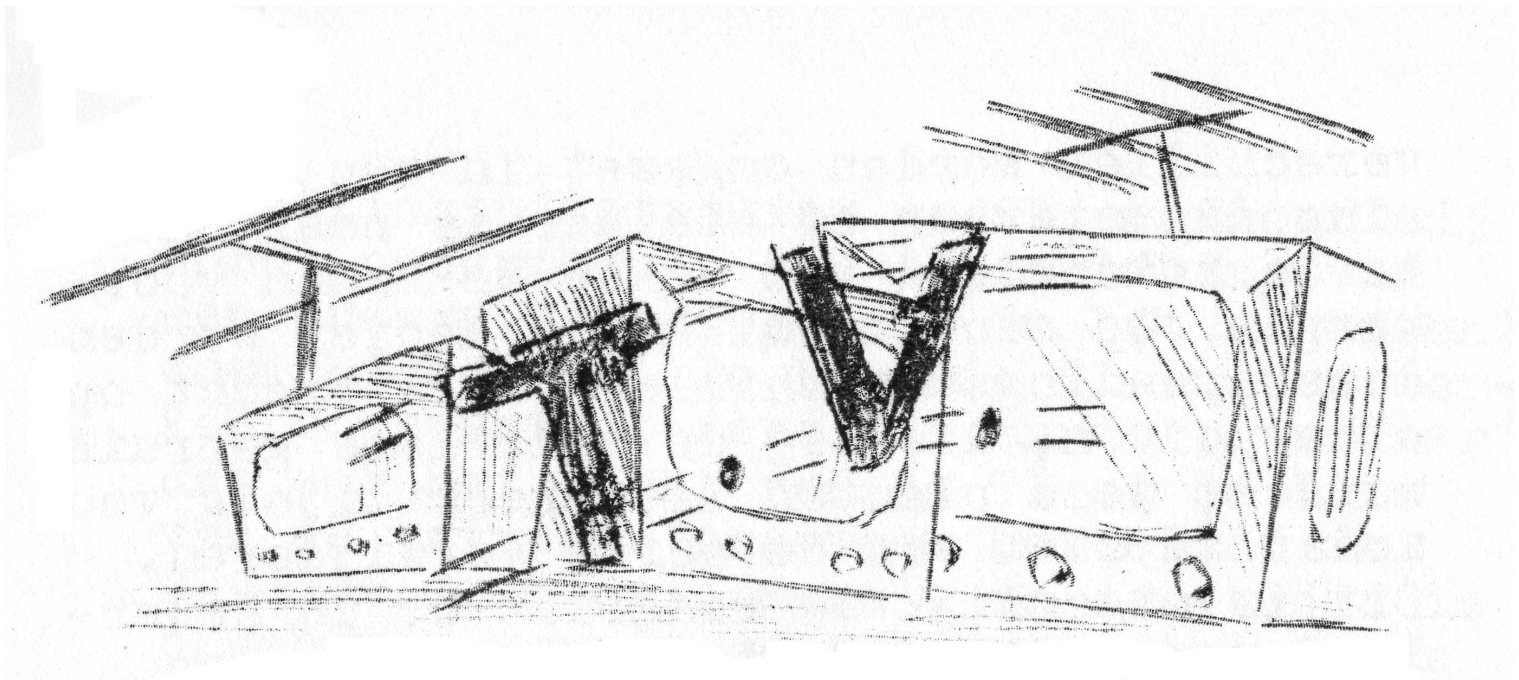

- Rond **1985** hadden de meeste huishoudens in Nederland een kleurentoestel aangeschaft. Televisiekijken werd algemeen de belangrijkste vorm van vrijetijdsbesteding en nam steeds meer de rol over van het traditionele gezelschapsspel of het lezen van een boek. Begin jaren tachtig begonnen critici zich te roeren en wezen op de bedenkelijke invloeden van geweld en seks op de televisie, vooral op de jeugd. Toen de VPRO **eind jaren vijftig** begon met het uitzenden van dansvoorstellingen (waarin wel eens een bloot damesbeen te zien was), kreeg de omroep woedende brieven over die schandalige 'seksuele gymnastiek'.
- Sinds **2000** is de gemiddelde kijktijd in 6 jaar met bijna een half uur per dag gestegen naar 3 uur en 17 minuten.

T.V.

(uit het Carillon, 13e jaargang no. 1, door P. ten Hacken)

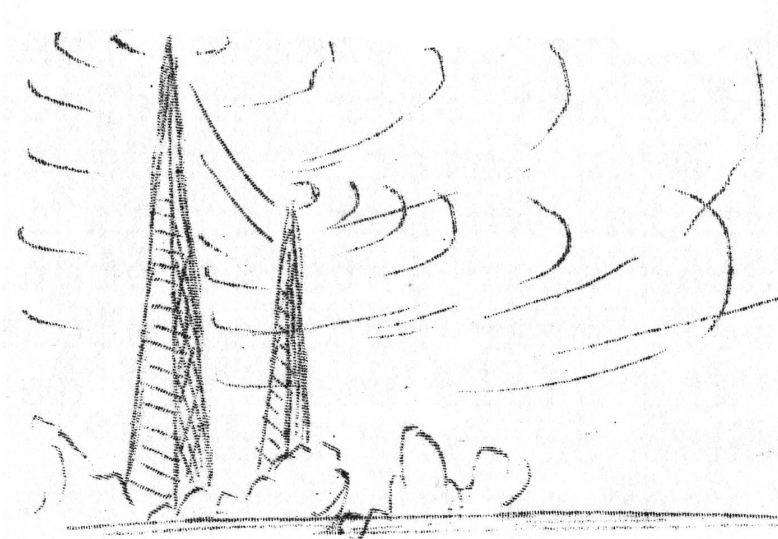
“Sinds enkele jaren is het aantal televisietoestellen in ons land aangegroeid tot 200.000. Deze groei kunnen we gemakkelijk constateren aan het toenemende aantal televisie-antennes, die vele nieuwe stadswijken ontsieren. Voor de meesten is de televisie zo aantrekkelijk om het gemak: alle programma's worden via hun toestellen vanuit alle windstreken in hun huiskamers gebracht.

De Nederlandse televisie (N.T.S.) probeert haar programma's zo afwisselend en aantrekkelijk mogelijk te maken. Maar een goede uitzending kost massa's geld. Voor een televisiespel b.v. zijn vele decors nodig, maar dat is niet het enige wat een uitzending zo duur maakt. De zender en de camera's, apparaten om een beeld op te nemen, zijn ook niet goedkoop.

Ja, het beeld opnemen, hoe gaat dat eigenlijk in zijn werk?

Waarschijnlijk weten we allemaal wel, hoe een foto gemaakt wordt: grote of minder sterke inwerking van het licht op het fotorolletje. Op ongeveer dezelfde manier worden de beelden opgenomen in de camera van de televisie, maar hier worden de verschillen wit-zwart niet vastgelegd op negatieven of fotopapier, doch deze verschillen worden omgezet in een spanning die sterker of kleiner is naar mate de helderheid van de op te nemen voorwerpen. Op een ingewikkelde manier worden deze spanningsverschillen overgebracht op ethergolven, die bij de televisie gebruikt worden; deze planten zich rechtlijnig voort zodat ze zich van de aarde verwijderen. Dit is eigenlijk de reden dat er in Nederland verschillende steunzenders worden opgericht, die de uitzending van de hoofdzender (Lopik) opvangen en weer opnieuw uitzenden (spiegelwerking). In het zuiden van ons land staan twee steunzenders, een in Roermond en een in Goes. De laatste zal eind 1957 in gebruik genomen worden.

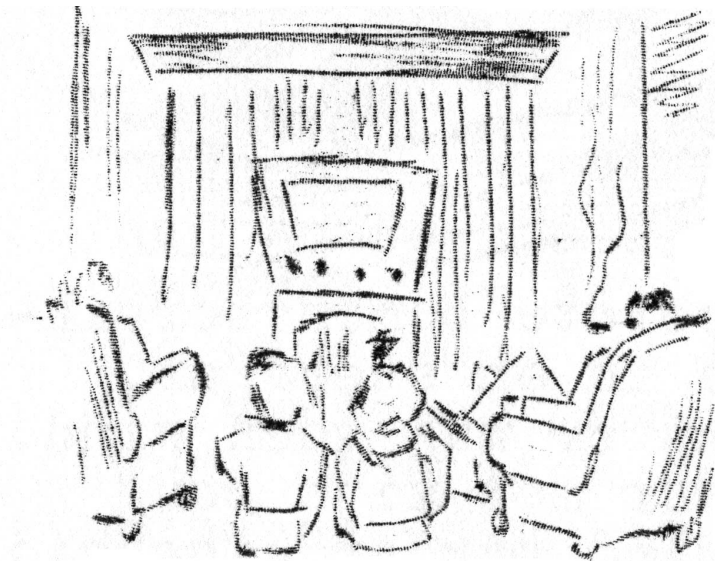

De zender zendt dus golven uit met daarop de spanningsverschillen van het beeld en deze golven worden opgevangen door de afschuwelijke masten, die er steeds meer in ons land verrijzen. Het enige wat men zou kunnen doen om deze masten te weren, is het oprichten van een ontelbaar aantal steunzenders, waar kapitalen mee gemoeid zijn. De antennes aan de masten vangen dus de golven op en

deze worden via kabels naar het toestel geleid. De spanningsverschillen worden hierin versterkt en langs een ingewikkelde weg in de kathodestraalbuis gebracht. Dit is de grote beeldbuis aan de voorkant van het toestel. Ze is bijna helemaal luchtledig. De voorkant van deze buis is aan de binnenkant bekleed met een fluorescerende stof, d.w.z. dat deze een zichtbare lichtuitstraling geeft, wanneer zij wordt onderworpen aan de inwerking van een andere straling, die in het algemeen onzichtbaar is. De bekende TL-buizen werken ongeveer op dezelfde manier, vandaar dat ook het licht

van de TL en de buis van de televisie ongeveer hetzelfde is. Wat dus door de camera's in de studio is opgenomen, wordt door het toestel in de huiskamers op het scherm (de voorkant van de beeldbuis) geprojecteerd.

Een voordeel van televisie is, dat zij het gezin bijeenhoudt, want ze brengt film, toneel, voetbal enz. in de huiskamers. Voornamelijk gebeurtenissen kunnen op het ogenblik van het gebeuren over het hele land te zien zijn en soms zelfs over meerdere landen door samenwerking van de verschillende televisieverenigingen. Ook voor wetenschappelijk en geneeskundig onderzoek kan de televisie voordelen bieden; zo waren er eens de kleinste bacteriën te zien door de elektronen-microscop van Leiden. Het is moeilijk om alles op te noemen, waarvoor de televisie van nut is, maar het is wel te begrijpen dat de voordelen zeer groot zijn.”

P. ten Hacken

Dat het fenomeen televisie en alles daaromheen de gemoederen in die tijd al flink bezigield, blijkt in de erop volgende editie van het Carillon uit 1957. Medescholier Frans van de Reijt voelde zich namelijk geroepen om de mening van Ten Hacken, dat televisie van positieve invloed is op het bijeenhouden van het gezin, te verwerpen. Hieronder leest u zijn reactie uit november 1957.

Televisie

(uit het Carillon, 13e jaargang no. 2, door F. v.d. Reijt)

“In het vorige Carillon stond iets over T.V. Schrijver betoogde, dat een van de grote voordelen van T.V. was, dat ze het gezin bijeen hield doordat ze toneel, voetbal enz. in de huiskamer bracht. Niemand kan loochenen, dat ze dit inderdaad doet. Maar of dit een voordeel is? Zeker, het is wel eens leuk om T.V. te zien, maar een enorm nadeel is, dat het je volkomen in beslag neemt, dat er bovendien een vreemde of meer vreemden bij je in huis zijn. T.V. is iets, dat zo opdringt, dat je wezenlijk het idee hebt door de juffrouw, die een programma staat aan te kondigen, op je vingers te worden gekeken. Me dunkt, dit scheidt geen huiselijke sfeer. Bovendien is het in Nederland altijd nog

zo, dat je nog al eens gemakkelijk “kijkers” over de vloer krijgt. Allemaal dingen, die je niet in de sfeer brengen van “thuis” te zijn. Het ergste vind ik echter, dat de gezelligheid weg is.

Stel je de situatie even voor: vader in de zorg (luie stoel, red.), moeder opwassen, de kinderen lezen of studeren. Acht uur: T.V. aan, boeken weg, kranten weg, opwassen net klaar, op een rijtje zitten, kopje thee en dan: “Zit niet met je been te wiebelen, dat stoort!” “Stil toch.” “Zet dat kopje eens weg, ik kan net de ene hoek van het beeld niet zien.” Na een half uurtje, als het T.V.-spel volop aan de gang is en iedereen suf begint te worden, komt ome Willem met zijn vrouw binnenvallen. We hebben ome Willem de laatste zes maanden niet meer gezien: “Hallo Willem, da’s lang geleden. Kom er bij zitten, het is weer niet veel vanavond.” Ome Willem krijgt een stoel onder zijn zitvlak geschoven en de familie schikt zich wat om iedereen zo recht mogelijk voor het beeld te laten zitten.

Ome Willem moet rond half elf weer weg. We nemen afscheid met één oog op het scherm en één op ome Willem. Moeder voelt niet veel voor de T.V. Ze staat nog een half uur in de gang (om de rest niet te storen) met tante Marie te kletsen. Als het programma afgelopen is, zitten we even te suffen, dan de verzuchting: “Wat een rotprogramma vanavond weer.” Iemand probeert Duitsland: Vijf minuten sterrenkijken, dan maar afzetten. Het is te laat om nog iets te doen en te vroeg om naar bed te gaan. Pijnlijk!

Dan de programma’s: doorgaans slecht, soms middelmatig, een enkele keer goed. En nu is dat bij ons nog niet zo erg, maar als je het verhaal gelooft, dat in Amerika de kinderen stijve kaken krijgen van het staren naar de T.V. dan rijzen de haren je toch wel te berge. En wat worden daar voor programma’s vertoond? Ongetwijfeld is men daar meer ingesteld op T.V. dan bij onze Radio-omroepen, maar we mogen toch wel aannemen, dat ook daar veel programma’s van slecht gehalte zijn. Nu is dit laatste eigenlijk begrijpelijk.

Men heeft de T.V. wel eens een talentenvreter genoemd en dat is het ook. Neem een toneelstuk. De Nederlandse Comedie b.v. speelt een stuk, dat buitengewoon in de smaak valt. Het gezelschap reist het hele land af en oogst overal geweldig succes. Stel u voor dat de Nederlandse Comedie het stuk voor de T.V. speelde, dan konden ze wel opdoeken, want iedereen had het gezien. En beter gezien dan wanneer hij derde rang zat in het Casino. (*het huidige Theater ald Parade in Den Bosch, red.*) Met de film precies hetzelfde. Nu is het zo dat de Nederlandse vereniging van bioscoopexploiteurs gedaan heeft gekregen, dat de T.V. alleen films mag draaien die al enkele jaren uit de roulatie zijn: dus dikwijls, als het goede zijn, overbekende films of verouderde of slechte. Het is de vraag of de zojuist genoemde vereniging deze eis zal kunnen hand-

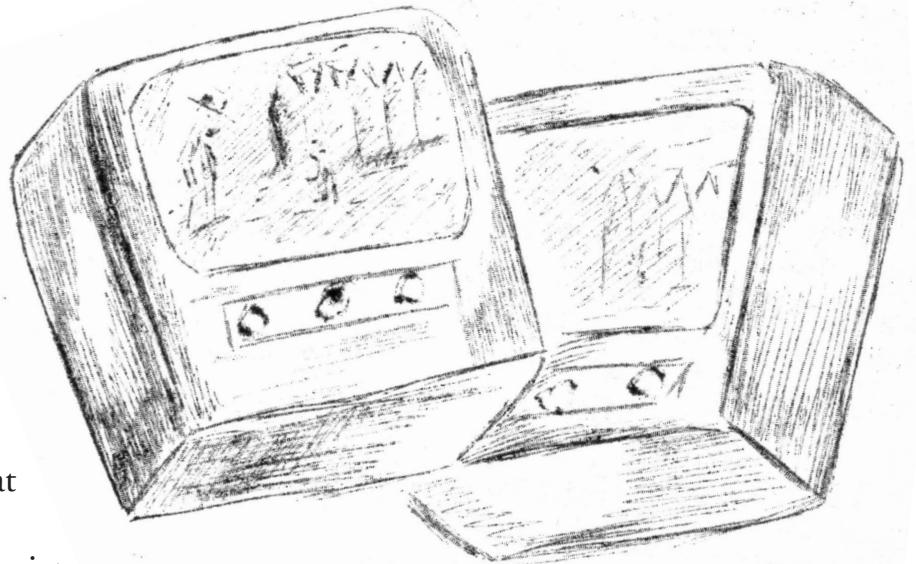
haven. Kan ze dat niet dan zullen de bioscopen er niet op vooruit gaan, maar het valt te betwisten of dit erg is of niet.

Dan nog iets over de talentenvreterij. Een omroep moet één à twee avonden in de week produceren met een betrekkelijk kleine programmaleiding, het gevolg is dan ook, dat er herhaaldelijk mensen overspannen raken, omdat ook een uitzending en haar voorbereidingen, dat voelt iedereen wel, enorm zenuwslopend zijn. Een camera is per slot van rekening een enorm gevoelig ding en het publiek is niet gediend van wegspringende regisseurs, (wat ook wel eens gebeurt) rondslingerende kabels en weet ik wat nog meer. Dan de spelers, die al hun bewegingen nauwkeurig moeten beheersen; het minste foutje is storend, die in close-ups aangewezen zijn op mimiek, die niet eens met hun ogen mogen knipperen, als ze met hun tekst vastzitten, enz. En dan die fameuze voetbalwedstrijden; wat zie je er eigenlijk van op het scherm? Inderdaad, af en toe een aardige close-up, maar af en toe ook een bal en verder niets dan lucht. Dan zit ik liever in het stadion. Het enige prettige resultaat van zo'n uitzending is dat alle kantoren en fabrieken hun mensen weer een middag vrij moeten geven voor de voetbal.

Nee, mij dunkt, T.V. is geen pretje voor de kijker al evenmin als voor degene, die de uitzending verzorgt. Wat dat laatste betreft: herinnert u zich nog de kritiek op het programma van 31 augustus (1957) of op dat van de K.R.O. enkele weken geleden? Ik zou niet graag de verantwoording voor zo'n programma opnemen. De man die het wel heeft gedaan,

krijgt te horen: "Beneden patronaat-speil." De omroep laat in de krant schrijven, dat "er maatregelen getroffen zullen worden om herhaling te voorkomen" en mompelt iets van interne mutatie. De regisseur krijgt de schuld en zegt: "Ik kon met geen mogelijkheid iets anders vinden."

Dat was een feit, de rest had dat lelijke beest in je huiskamer al opgevreten. Overigens, zou het niet iets zijn voor de Duitse bouw?"

F. v.d. Reijt

Niemand zal meer kunnen ontkennen dat de invloed van televisie mondiaal enorm is. Gelukkig is het beeld van antennes op de daken verdwenen. Maar daarvoor in de plaats schieten de schotelantennes als paddestoelen de grond uit. Tientallen zenders kunnen we inmiddels ontvangen op onze tv's, en in bijna ieder huishouden staat inmiddels wel meer dan één tv. De commercialisering in de jaren 80 leverde nog meer omroepen op via kabeltelevisie dan de drie publieke omroepen. Alsof we nog niet genoeg te zien hadden op tv! Inmiddels kunnen we 24 uur per dag aan de buis gekluisterd zitten. Voordeel?

Het feit dat informatie en commercie steeds dichterbij elkaar komen te liggen is natuurlijk een slechte ontwikkeling. Vooral voor de jongere generatie schuilt hierin het gevaar dat als men opgroeit in een wereld waarin informatie en commercie steeds meer door elkaar heen lopen, men de twee totaal verschillende zaken niet meer zal kunnen onderscheiden met alle gevolgen van dien. Bovendien zullen zij dit weer doorgeven aan de volgende generaties. Het is echter zaak om wel realistisch te blijven. Het is namelijk niet mogelijk om de commercialisering van de media compleet te stoppen. Dit is echter ook niet nodig. Er zijn genoeg voorbeelden te noemen waarin commercialisering niet zorgt voor een degeneratie van de serieuze media aanbieders. Neem bijvoorbeeld eens de commerciële zenders Discovery & National Geographic, dit zijn zenders die over het algemeen een serieuze programmering uitzenden maar toch commercieel zijn. Men moet echter nu wel zorgen dat de commercialisering niet te ver zal worden doorgevoerd, als het te laat is, is het namelijk onomkeerbaar. (bron: www.wetenschap.infonu.nl)

De televisie in 2057

Het is niemand ontgaan dat de TV de afgelopen 50 jaar een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt. De hele wereld ontvang je in je huiskamer. En qua techniek is er natuurlijk veel verbeterd: van zwart-wit naar kleur, van beeldbuis naar LCD-scherm.

Ook de programmering is met z'n tijd meegegaan, ten goede en ten kwade.

Hoe de ontwikkeling in televisieland de komende 50 jaar zal zijn? Er zullen ongetwijfeld nog grote veranderingen komen, ook op technisch gebied. Denk bijvoorbeeld aan televisiebeelden die via je mobieltje te zien zijn.

Het feit dat jongeren tegenwoordig beduidend minder lezen dan voorheen, en de aandacht vooral gericht wordt op beeld, en dan met name internet, zal ongetwijfeld het toekomstperspectief van de televisie bepalen. Interactieve televisie!

Op zich hoeft dit natuurlijk geen slechte ontwikkeling te zijn maar de traditionele media lijden er sterk onder, hun publiek slinkt en slinkt. De populariteit van traditionele media neemt immers dramatisch af bij jongeren, op de televisie na! Hierbij moet

in acht genomen worden dat jongeren niet minder media gebruiken maar dat hun aandacht gericht is op een ander soort media. Hier ligt natuurlijk een enorme uitdaging voor de huidige televisie.

De gegevens over jongeren en televisie kijken liegen er niet om; afgezien van de periode 1995-2000 is er een constante stijging van het aantal uren per week. Zo goed als alle Nederlanders kijken vrijwel dagelijks televisie. Bij het tv-aanbod veranderde er veel. Uit onderzoek is gebleken dat vooral reality-tv en soaps goed scoren. De publieke omroep is voor jongeren nauwelijks interessant, Nederland 1, 2 en 3 worden vaak overgeslagen bij het zappen. Wellicht dat hierin in de nabij toekomst nog de nodige veranderingen zullen plaatsvinden? Over 50 jaar weten we meer.

Mirjan Boot (1988)

Met dank aan F. van de Reijt en P. ten Hacken.

De gepubliceerde illustraties behoren bij de twee originele artikelen uit de desbetreffende "Carillons" uit november 1957. Hiervoor waren destijds Piet Goedhart en Willie Ooms de illustratoren. Onbekend is of de schrijvers van beide artikelen zelf ook illustraties verzorgd hebben.

Het einde van de eeuwigheid

Terugblik op mijn theologiestudie in de periode 1967-1973

Leo Mesman heeft al eerder in ons blad, op poëtische en prozaïsche wijze, een terugblik geleverd op zijn studietijd op Beekvliet. Het onderstaande stuk is een “ego- en tijdsdocument”, waarin hij - als een van de laatste door Beekvliet afgeleverde priesterstudenten - een beeld geeft van het tijdsgewricht (eind jaren '60 en begin jaren '70) dat met recht revolutionair genoemd mag worden. Het beschrijft met name de periode, die op zijn Beekvliettijd gevolgd is.

Wie theologie gaat studeren raakt meestal in een geloofscrisis. De geloofsbeleving die je in je jeugd hebt meegekregen, wordt immers onderworpen aan de toets van de kritische rede. In het geval van mijn generatie en sociale omgeving kwamen er nog een paar factoren bij die de crisis verhevigden. Eind jaren zestig, vlak na het Tweede Vaticaans Concilie, stond in de katholieke kerk en theologie alles op zijn kop: priesters gingen trouwen, heiligen werden van de lijst geschrapt, paters en nonnen traden uit of gingen in onopvallende (?) burgerkleding over straat, kerkinterieurs vielen ten prooi aan een tweede Beeldenstorm, eeuwenoude geloofswaarheden werden in twijfel getrokken of in vergaande mate gepopulariseerd ('Nieuwe Katechismus'). De Brabantse schrijver Tymen Trolsky heeft het ineensstorten van het traditionele katholieke wereldbeeld treffend omschreven als: *'Het einde van de eeuwigheid'*. De roman met deze titel is eerder besproken in dit blad.

Ik hoorde bij de eerste groep priesterstudenten van Beekvliet die, in plaats van naar het (in 1967 opgeheven) grootseminarie Haaren, naar de universiteit gingen. We werden nog wel bij elkaar geplaatst in studentenhuizen. Het mijne lag aan de drukke Annastraat in Nijmegen (zie mijn gedicht in een van de vorige nummers van TN). De overgang van het beschermde, in landelijke rust gedompelde reservaat Beekvliet naar deze universiteitsstad was voor mij een enorme psychische en zintuiglijke schok. Ik herinner mij, hoe ik de eerste dagen verbijsterd voor het raam van mijn kamertje naar het voorbijrazende autoverkeer zat te kijken en mijzelf afvroeg: waar moeten al die mensen toch naar toe? Ook in de studentenwereld zou spoedig alles in beweging komen. Na de gebeurtenissen in Parijs in mei 1968 brak ook in de roomse studentenbolwerken in Nijmegen en Tilburg de studentenrevol(u)t(i)e uit.

Als reactie op al deze nieuwe indrukken, trok ik mij niet op mijzelf of in de eigen groep terug, zoals een aantal van mijn huisgenoten. Integendeel, ik omhelsde de nieuwe vrijheid met beide armen en stortte mij met volle teugen in het studentenleven.

Na enige oriëntatie kwam ik bij een dispuut terecht, dat wegens obstinaat gedrag uit het Corps gezet was. Het gezelschap bestond uit een aantal goedgebekte, in eerste instantie behoorlijk arrogant overkomende kerels, met heel uiteenlopende opvattingen, van rechtse bal tot anarchist. Na een fikse ontgroeningstijd, werd ik als lid geaccepteerd samen met een viertal andere lastige en zelfbewuste, maar aardige types. Ik genoot van de heftige debatten in de kelder van stamkroeg *La Strada*, op de vaste donderdagavondbijeenkomsten, waarbij ik zelf door mijn kameraden ook flink aan de tand gevoeld werd over mijn, aanvankelijk nog stevig verankerde, keuze voor de theologie en het priesterschap. Enkelen van hen hadden radicaal gebroken met hun katholieke achtergrond en zochten hun nieuwe heil bij de utopische belofte van het in zwang komende neomarxisme, waarbij ze in mijn ogen de ene dogmatische kerk voor de andere verruilden.

Toen ik na een jaar tot ‘preses’ van het dispuut werd gekozen, was het tij al razendsnel aan het keren voor het traditionele studentenleven door de opmars van de links-politieke studentenbeweging, die hele eigen collectieve rituelen en vormen van vermaak met zich meebracht, zoals swingen in de nachtdiscotheek van de alternatieve studentenorganisatie Diogenes. Ook ons roemrijke dispuut, *De Harpoeniers*, raakte snel op zijn retour en moest op een zeker moment zelfs zijn deuren sluiten. Er bleven wel goede persoonlijke contacten bestaan met mijn diverse jaargenoten gedurende de rest van mijn studietijd.

Ook de Nijmeegse theologische faculteit werd heftig door de nieuwe tijdgeest aangehaakt. Er werden democratische organen ingesteld – studenten en professoren waren immers gelijk- en het traditionele hoorcollege kreeg concurrentie van het groepsgewijze projectonderwijs, waarbij de studenten zelf het hoe en wat van hun studie bepaalden. Ik was best voor deze vernieuwingen te porren en zat jarenlang in de faculteitsraad, maar vreemd genoeg weet ik mij niets meer van al die vergaderingen te herinneren! Ik deed het (denk ik nu) meer uit plichtsbesef dan uit politieke passie. Ook aan het projectonderwijs deed ik mee. Zowel mijn kandidaats- als mijn doctoraalexamen werden afgesloten met groepsscripties en groepsexamens, wat mij achteraf wel eens gespeten heeft. Het deed voor mij toch afbreuk aan de waarde van de doctoraalbul (al moest je wel degelijk in een aantal vakken individueel tentamen doen).

In de loop van enkele jaren ‘verdampte’ mijn priesterideaal, zoals ik het zou willen omschrijven. Ik voelde steeds meer afstand tot het kerkelijke instituut en de zondagsliturgie, die versterkt werd door de bewustwording van mijn (homo)seksuele identiteit en het besef dat hiervoor binnen de kerk geen ruimte bestond. Mijn eerste serieuze liefdesrelatie bleek inderdaad een belemmering om aan een pastorale stage te begin-

nen. Er werd mij te verstaan gegeven dat ik de relatie moest verbreken, wat ik weigerde. Na mijn kandidaatsexamen in 1970 heb ik serieus overwogen naar een andere studie over te stappen, en wel dramaturgie. Ik had al jaren een actieve belangstelling voor chansons, cabaret, poëzie en mime. Maar kennelijk was de noodzakelijke verhuizing naar Amsterdam een brug te ver en ik wilde misschien mijn ouders ook niet teleurstellen. Ondanks het verlies van mijn ‘roeping’ voelde ik mij voldoende geboeid door de theologiestudie om ermee door te gaan en de opleiding af te maken.

Het loslaten van het priesterideaal betekende een enorme verandering van perspectief voor mijzelf, maar ook voor mijn omgeving: familie, huisgenoten, vrienden. Mijn zusjes spaarden bijvoorbeeld al jaren voor de aanschaf van mijn miskelk, al zal het in ons grote gezin geen probleem geweest zijn om voor het spaargeld een andere nuttige bestemming te vinden. Ik moest op zoek naar een nieuwe levensbestemming, terwijl ik door familie, buren en dorpsgenoten nog jarenlang gezien zou worden als priester-in-wording. Ik heb mij lange tijd schuldig en beschaamd gevoeld over het verlies van mijn roeping, bijvoorbeeld als ik op familiefestjes moest vertellen hoe het met mij ging. Ondanks een druk sociaal en liefdesleven, voelde ik mij vaak gedeprimeerd en op mijzelf teruggeworpen en had ik last van psychosomatische klachten. Sommige van mijn oud-studiegenoten en begeleiders hebben de teloorgang van het oude wereldbeeld in de jaren zestig en zeventig letterlijk niet overleefd. Ik prijs mij gelukkig, door de crisis heen, een nieuwe bestemming gevonden te hebben in mijn leven en werk. Maar ik beschouw het meer als een geval van genade dan van verdienste.

Leo Mesman (1967)

Mijmeringen van Muskens

Al meermalen hebben we aandacht geschonken aan het leven en het gedachtegoed van Tiny Muskens. Hij groeide op in het Brabantse boerenland van Elshout, volgde zijn opleidingen aan de seminaries Beekvliet en in Haaren. Na zijn studie missiologie in Nijmegen promoveerde hij in 1969 tot doctor in de theologie op het proefschrift "Indonesië, een strijd om nationale identiteit. Nationalisten, islamieten, katholieken". In 1997 werd hij benoemd tot rector van het Nederlands College in Rome. Sinds 1994 was hij de 9e bisschop van Breda en heeft zich landelijk geprofileerd door in het openbaar aan allerlei maatschappelijke discussies deel te nemen. Intussen heeft hij, wegens zijn tanende gezondheid, op 71-jarige leeftijd ontslag genomen als bisschop en op 1 december jongstleden officieel zijn functie overgedragen aan mgr. Van den Hende. Vanaf 2 februari is Tiny Muskens als benedictijner monnik ingetreden bij de Paulusgemeenschap in Teteringen. Daar is hij herstellende van een heupoperatie naar aanleiding van een ongelukkige val begin 2008. Van het laatst verschenen boek van bisschop Muskens over de dood 'Opmaat tot eeuwigheid, over eeuwig leven en de Heilige Geest' is wegens grote belangstelling al de tweede druk verschenen. In het boek wordt aandacht gevraagd voor 'waarden die in onze huidige westerse cultuur uit de mode zijn'. Het gaat daarbij onder meer om soberheid, stilte en gebed, en aandacht voor de dood en het hiernamaals. Het boek is een uitgave van Valkhof Pers. Ik kwam onlangs ook een mooie bijdrage van hem tegen in "woorden van troost", een boekje met gedichten en gedachten bij een afscheid. Een deel van de opbrengst van deze uitgave was bestemd voor het KWF. We nemen een groot deel van Muskens' verhaal over, ook omdat het verwijst naar zijn (groot) seminarieperiode.

Het leven verandert, maar wordt niet weggenomen

Als jongeman studeerde ik op het seminarie voor priester. Op een ochtend, het was februari, stond ik op uit mijn bank in de kapel van het seminarie en voelde een stekende pijn in mijn been. De huisarts stuurde me door naar het ziekenhuis in 's-Hertogenbosch waar de chirurg, dokter Karthaus, mij opereerde. Dokter Karthaus was een oude bekende. Als kind had hij me ook al eens geopereerd.

In het ziekenhuis kreeg ik bezoek van mijn moeder. Ook dokter Karthaus kwam langs en sprak met haar. Op een gegeven moment zei hij iets over een afspraak die hij met haar had. Op dat moment kon ik die opmerking niet plaatsen. Later hoorde ik dat mijn moeder geopereerd moest worden. Ik informeerde bij dokter Karthaus wat er aan de hand was. Hij vertelde me dat er kanker was geconstateerd en dat ze nog maar een half jaar te leven had. Met lood in de schoenen ging ik terug naar het seminarie. De leiding versoepelde voor mij de regels zodat ik mijn moeder elke week met de fiets kon bezoeken, iets wat toen hoogst uitzonderlijk was. Mijn moeder leefde nog twee jaar maar ze ging zienderogen achteruit. De meeste tijd lag ze in bed en had vaak veel

pijn. Haar vriendelijke ronde gezicht ging er uitgehold uitzien. Haar ogen werden doffer, al schitterden ze soms ziekelijk.

In tegenstelling tot vandaag spraken we weinig over de ziekte. Toen ik voor de eerste keer met de fiets het erf opreed, zocht ik mijn vader op. Hij was in de stal aan het werk. Daar had ik een gesprek met hem.

“Hebt u het gehoord van moeder?”

“Ja, jongen, het is hard, hè?”

“Ja.”

Toen zweeg hij even. “Nou, “zei hij, “we zullen het er mee moeten doen.”

“Ja, vader,” zei ik.

Dat was alles.

Ondertussen wist ik dat hij er kapot van was.

Twee jaar later, op 24 augustus 1959, stierf mijn moeder. De pijn was ondraaglijk zodat de dokter een grotere dosis morfine moest geven om de pijn te bestrijden.

We wisten dat er een zeker risico aan verbonden was, maar we stemden in omdat het voor ons moeder beter was.

Geheel in stijl van een Brabantse familie regelden we de uitvaart. Want deze betekende een grote troost voor ons. Klasgenoten van het seminarie zonden de gezangen.

“Vita mutatur, non tollitur”: Het leven verandert, maar wordt niet weggenomen”.

Deze zin maakt nog steeds een grote indruk en hielp me om moeders dood te accepteren.

Woorden van Troost, De Boekentuin, Zwolle, 2005 (tweede druk)

ISBN-13: 978-90.5513-672-8

Opmaat tot eeuwigheid, beschouwingen van bisschop Martinus Muskens, opgetekend door Arjan Broers

ISBN 978 90 5625 247 2

Peter van Overbruggen (1967)

Aanvulling op klein-seminarietermen

In de vorige uitgave (december 2007) stond een inventarisatie van door studenten op het klein-seminarie Beekvliet gebruikte termen, genoteerd door Willy Knippenberg in de jaren '40. Van Norbert Smulders, zoals hij zelf schrijft "in een grijs verleden leraar Nederlands Beekvliet", kregen we enkele waardevolle opmerkingen, correcties en aanvullingen die we de lezer niet willen onthouden.

Foto, TN blz. 30:

De personen op de foto blz. 30 zijn van links naar rechts: Floris v.d. Putt, Willy Knippenberg, Frans van Lankvelt (wiens geschilderd portret één bladzijde eerder op blz. 29 staat), Gerard Witlox (geestelijk directeur) en Henri Schouten.

V.l.n.r. Floris v.d. Putt, Willy Knippenberg, Frans van Lankvelt, Gerard Witlox (geestelijk directeur) en Henri Schouten.

Bij TN blz. 31:

Op 5 mei 1944, de dag waarop W. Knippenberg zijn “begin-enquête” hield, zat ik op de syntaxis, de vierde klas. Ik hoorde dus bij degenen die na de middag geënquêteerd zijn. Zoals Knippenberg zegt had ik één jaar plus twee trimesters (september 1940 tot Goede Vrijdag 3 april 1942) op Beekvliet doorgebracht en één trimester (mei – juli) in Eersel. Vanaf september 1942 was onze klas in Udenhout, eerst als derdejaars en op de bewuste datum 5 mei 1944 als vierdejaars. Ik vermeld dit om U in staat te stellen mijn “ervaringsdeskundigheid” in te schatten.

Ik wil graag een enkele opmerking maken bij vier termen.

Beek siloë ledron (TN blz. 31)

De namen zijn ontleend aan de vijver Siloë en de beek Cedron of Kedron, respectievelijk in en bij Jeruzalem. Er waren in Udenhout twee urinoirs vlakbij de slaapzaal. Vanwege de luchtbehandeling stond daar het raam altijd open. Maar vanwege de verduisteringsvoorschriften die in de bezettingstijd ’s nachts golden, betekenden open ramen automatisch: geen verlichting. Jongelui die midden in hun slaap hevig “moeten” beschikken vanwege slaapdrunkenheid en haast (het was er ’s winters bar koud) niet altijd over een accuraat richtingsgevoel. (De scherpschutters zaten in het leger.) Wanneer dit zich meerdere keren in één nacht herhaalt, kan er iets ontstaan dat op een minder frisse vijver of beek lijkt. Die krijgt dan op een seminarie een bijbelse naam.

Commissie van “spuw” (TN blz. 33)

Probeert u eens of het handschrift niet toestaat dat er commissie van sjouw staat. (jo in plaats van p). (*Die lezing is inderdaad mogelijk, red.*) De commissie van sjouw, of kortweg de sjouw was een aangewezen groepje van jongelui die over wat meer fysieke kracht beschikten dan anderen. Die, om het zo te zeggen, beter overweg konden met de schop dan met de pen en beter konden omgaan met een kruiwagen dan met een woordenboek. Allerlei sjouwwerkzaamheden waren hun toevertrouwd. In Udenhout, waar gestookt werd met turf uit de Peel, waren ze elke dag in de weer met grote hoeveelheden van deze snel brandende brandstof. Een stoerdere lichaamsbouw en een daarmee overeenkomend taalgebruik waren typerend voor de meeste leden van deze groep. Ik herinner met dat een van hen aan deze eigenschappen zijn bijnaam “koei van Heijningen” te danken had. (Buiten het seminarie heette hij Van Heijningen.)

Zuster Dolorosa (TN blz. 33)

Probeert u eens of gewaardeerde niet gelezen kan worden als opgebaarde.* Op 2 november, Allerzielen, stond vooraan in de middengang van de kapel een katafalk. Wellicht voor de meesten van ons nu een onbekend verschijnsel. Het was in die tijd

een latwerk, een houten frame met de contouren van een lijk-kist. Als daar een zwarte doek overheen gehangen werd, leek het dat er een echte lijk-kist stond. De dikke Van Dale omschrijft nu nog: loze doodkist en baar, waarover een lijk-kleed ligt uitgespreid, die de doodkist met het lijk vervangt bij rouwplechtigheden. De liturgische gebruiken van die tijd vonden de besprenkeling met wijwater en bewieroking van een overledene zo belangrijk, dat er bij afwezigheid van een overledene een katafalk geplaatst werd om het ceremonieel van besprenkeling en bewieroking toch te kunnen uitvoeren. (Bedoeld als een eerbetoon aan en gebed voor de afwezige overledene(n).) Ook op Allerzielen werd een dergelijke katafalk geplaatst, ook op Beekvliet.. Tot grote verbazing van de meeste eersteklassertjes die dat voor de eerste keer meemaakten. Het was gebruikelijk dat hun dan door de ouderejaars verteld werd dat er een zuster was overleden, zuster Dolorosa.

Minabacra

Ik herinner me nu (leeftijd 80 jaar) niet meer dat ik deze term ooit gehoord zou hebben. Als hij (door anderen) toch gebruikt is, was het een zinspeling op de figuur van Mina Bakgraag, een figuurtje dat rond 1942 voorkwam in een advertentiecampa-gne van een levensmiddelenbedrijf. (U kunt dit nu nog nagaan door Google de zoekterm Mina Bakgraag in te geven. Ewoud Sanders heeft enkele jaren geleden aan haar nog aandacht besteed in zijn taalrubriek in NRC.) Als er een saus mee bedoeld is, is de naam zeker niet als compliment gegeven. Zo ging dat in die tijd op een internaat.

* Noot van de redactie:

Of de lezing “opgebaarde” mogelijk is, wordt door het handschrift niet overtuigend bevestigd. (Se non è vero, è ben trovato, red.) Maar dat (een andere, want latere) zuster Dolorosa als opgebaarde non tot de verbeelding sprak, werd ook door Jos Mangnus (examen 1954) beschreven in TN, jrg. 11, dec. 1999. “Ik dacht dat ik in mijn foto-album 1948-1954 foto’s had zitten van een dode zuster Doloroos in haar kist, Misschien heb ik hem destijds toch te akelig gevonden om in te plakken. Ik had hem wel gekocht. (...) Zuster Dolorosa, die gezet, blozend en goedlachs er absoluut niet uitzag als een moeder van smarten. Ze was zoiets als een voorwerkster bij de Cemsto. (...) En plotseling was ze dood, Doloroos, gestorven aan een hartaanval (ze had altijd al van die verdacht paarse lippen gehad, werd er gedokterd). Ze werd opgebaard en wij mochten voor de eerste en enige keer het zusterklooster in om haar te aanschouwen. Bij de begrafenis zagen we pas hoeveel nonnetjes er eigenlijk op Beekvliet werkzaam waren.

Norbert Smulders, oud-docent Nederlands

Personalia

Geboren

Op 16 maart 2007 is geboren Sarah, dochter van Jan Klawer (1993) en Niverte Nasr.

Overleden

Op 4 december is op 76-jarige leeftijd overleden Christ Smeulders, van 1961 tot 1973 verbonden aan Gymnasium Beekvliet als geestelijk adviseur, docent godsdienst en decaan.

Op 11 maart is op 76-jarige leeftijd overleden Ad Smits, van 1955 tot 1995 als leraar wiskunde en moderator verbonden aan Gymnasium Beekvliet. Van 1994 tot 2002 was Ad lid van het Curatorium van Beekvliet.

Afgestudeerd

Willemieke Princee (2001) is afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg in de opleiding recht; afstudeerrichting: Privaatrecht en Internationaal Recht.

Sanne Verhoeven (2001) is afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg in de opleiding Human Resource Studies.

Promotie

Op 19 december is Ellen Keijveld (1995) gepromoveerd aan de Radboud Universiteit te Nijmegen op een proefschrift getiteld; Regulation of alloreactivity. Identification of biomarkers and modulations bij immunosuppressive drugs.

Op 8 januari is Joost van Eekelen (1996) gepromoveerd aan de Technische Universiteit te Eindhoven op een proefschrift getiteld: Modelling and control of discrete event manufacturing flow lines.

Op 11 januari is Laurens Klerkx (1995) gepromoveerd aan de Universiteit van Wageningen op een proefschrift getiteld: Matching Demand and Supply in the Dutch agricultural knowledge infrastructure. The emerge and embedding of new intermediaries in an agricultural innovation system in transition.

Prijs

Twan Burg (2007) is met zijn team met o.a. zijn broer Brent (klas5) schaakkampioen van Nederland geworden in de leeftijdsklasse tot en met 20 jaar.

Jasper Geerts, Lars van Meurs en Martijn Tra (allen klas 5) hebben de eerste prijs behaald bij de nationale EUSO-finale die plaats vond aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. (EUSO= European Union Science Olympiad) Zij vertegenwoordigen Nederland van 11 tot en met 17 mei bij de Internationale EUSO op Cyprus. Het tweede Beekvlietteam bestaande uit Sietske Hendriks, Maaïke ter Borg en Linda Nijhof legde beslag op de derde plaats.

Colofon

Tempora Nostra is het blad van de reünistenvereniging Beekvliet, Nunc Meminisse Iuvat. Het verschijnt drie keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de vereniging, sponsors en op Beekvliet.

Bijdragen, liefst in Word, kunt U per e-mail sturen naar het redactieadres.

De redactie beslist over plaatsing van bijdragen en ze behoudt zich het recht voor om stukken in te korten.

Het volgende nummer van Tempora Nostra verschijnt in september 2008. De kopij daarvoor dient voor 1 juli 2008 binnen te zijn.

De redactie bestaat uit: Kees Quinten (1967), Jan Lurinks (1952), Tjeu van Ras (1969) (eindredactie), Marc Kapteijns (1973), Max van der Put (1986), Peter van Overbruggen (1967) (redactievoorzitter) en Mirjan Boot – de Werd (1988).

Redactieadres:

Tempora Nostra, p/a Tjeu van Ras, Kerkakkers 9, 5411 TN Zeeland.
e-mail: tjeuvanras@hetnet.nl

Opmaak/vormgeving : Studio Blik, Jacqueline Hafkenscheid, Ruwenbergstraat 12a Sint-Michielsgestel
Oplage: 750

Antwoordcoupon

- Ik ben verhuisd naar onderstaand adres:
- Ik wil lid worden en machtig Nunc Meminisse Iuvat:

Machtiging

Ondergetekende verleent hierbij tot wederopzegging machtiging aan:
Reünistenvereniging Nunc Meminisse Iuvat om per jaar een bedrag van
€12,50 af te schrijven van Bankrekening: _____ of
Postrekening: _____ ten name van:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____ Examenjaar: _____

Studierichting: _____ Beroep: _____

Wegens contributie NMI

Datum

Plaats

Handtekening

Opsturen naar: Penningmeester Reünistenvereniging NMI
Postbus 31, 5270 AA Sint-Michielsgestel

